

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTĂȚII BRAȘOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Pentru străinătate 500 lei
Anunțuri, reclame, după tarif

Înființată la 1838 de George Barițiu

Apăre în fie-care zi de lucru

Un cetățean entuziasmat de acțiunea Soc. „Graul Românesc” pentru salvarea și ajutorarea Românilor rămași afară de hotarele țării, ne face întrebarea:

„Oare când se va porni o astfel de acțiune și pentru Români cari locuiesc înăuntrul acestor hotare?”

Guvernul și funcționarii

„Funcționarii — scrie oficiosul guvernului — cu cât vor fi mai muncitori, mai respectuoși, mai buni români, cu atâta ei sunt mai siguri de izbânda revendicărilor lor, pe parte perfect de legitime”.

Așa dară o mărturisire din partea guvernului că cererile funcționarilor — deși numai „în parte” — sunt perfect de legitime. Cu toate acestea însă, același guvern nu s-a simțit îndatorat să satisfacă acele doleanțe perfect de legitime, nici chiar până în ziua de azi. Iar atunci când Uniunea corpului funcționăresc a încercat să facă asupra guvernului presiunea prin mișcarea mai energică din ultimele zile, conducătorii ei au fost arestați și o mare parte din funcționari scoși din serviciu și aruncați pe drumuri.

Iată deci dreapta măsură, după care guvernul liberal a știut să prețuiască și să satisfacă „revendicările perfect de legitime” ale funcționarilor Statului.

Lipsa de interes, pe care acest guvern a manifestat-o totdeauna nu numai pentru funcționari ci pentru tot ce nu însemnează partid liberal, e ilustrată perfect de bine un caz care se petrece de prezent în București. Se scuză anume guvernul că conducătorii funcționăreștii au fost arestați ca răstăpători la grevă. Dar pentru eliberarea lor se solidarizează azi întreg corpul funcționarilor, fără deosebire că a intrat sau nu în grevă. Există deci între masele funcționarilor și conducătorii lor arestăți o legătură sufletească, pe care guvernul în zadar încearcă să o rupă. Revolta stărnită în sufletul funcționarilor prin arestarea d-lui Schina, etc., dovedește că funcționăreștii, chiar și care n-a participat la grevă, se solidarizează cu acțiunea acelor conducători cari azi sunt arestați de către guvern.

De câteva zile delegații funcționarilor din Ardeal, Basarabia și Bucovina bat străzile Bucureștilor fără ca până acum șeful guvernului să se îndure să-i primească într-o audiență pe care aceștia i-au solicitat-o.

Ori, acești delegați îl caută pe d-l prim-ministru tocmai pentru discuta în mod loial cu d-sa revendicările perfect de legitime ale funcționarilor.

Pentru ce nu găsește oare de bine d-l Brătianu să stea măcar câte-va momente cu ei de vorbă? Pe acești delegați nu i-a mânat doară la București dorul de a colinda străzile Capitalei. Ei au fost trimiși din partea și din sărăcia a zeci și sute de mii de funcționari, cari așteaptă nerăbdători acasă rezultatul misiunii celor pe cari d-l Brătianu nu-i poate primi în audiență.

Iată dar adevăratele sentimente, pe cari actuala cărmuire le nutrește față de nevoile și durerile slujbașilor țării!

Și în fața acestor fapte mai are oficiosul guvernului îndrăzneala să afirme că „funcționarii cu cât vor fi mai respectuoși ordinei și mai buni români, cu atâta vor fi mai siguri de izbânda revendicărilor lor...”

Da! Așa ar fi, dacă ar dispune și guvernul țării, măcar în parte, de bunul simț, de simțul respectului de ordine și patriotismul de care au dat dovadă funcționarii, pe cari guvernul i-a adus în mizeria de azi.

Americanii despre „revoluția” din România

Un comunicat al legației române din Washington. — Comentariile presei române din America.

Ziarul „America” din Cleveland (10 Aprilie 1923), care ne sosește, publică următoarele: Am primit azi dimineață următoarea telegramă dela Legațiunea României din Washington:

„America” Cleveland O.

„După cum am aflat, toate svonurile despre o revoluție în țară provin din surse ostile României și sunt nefondate, după cum era de altfel evident. — Bibescu.

De o săptămână, decând am avut primele știri despre tulburările din România, ne-am folosit, pentru informarea cetitorilor noștri, de știrile ce ne-au stat la îndemână. Știam că unele sunt exagerate și că izvorul lor este Budapesta. Pe aceste nu le-am publicat. Dar erau între ele câteva, cari păreau a da o icoană fidelă a situației, căci se ocupau, destul de obiectiv, cu situația ce a premerș evenimentelor din Capitală.

Fără îndoială, veștile despre o „revoluție” au fost exagerate. Nu credem că fruntașii Opoziției au recurs la acest mijloc extrem: nu pentru că guvernul n'ar merita să fie tratat ca unul care a sfidat voiața întregii țări, — dar pentru că și-au dat bine de seamă, că o revoluție poate fi fatală României în aceste momente. Dacă Opoziția n'ar fi stăpână peste sufletele milioaneilor, atunci mișcările ar fi degenerat într'un săngerș războiu civil. Dar tocmai împrejurarea

Adunare poporală în Braşov

Membrii organizației Partidului național român din orașul și județul Braşov, sunt invitați a lua parte la

O întrunire publică

care va avea loc *Duminecă, 6 Maiu st. n.* la ora 3 d. a., în localitățile societății „Gewerbeverein” de pe Bulevardul Regele Ferdinand.

La ordinea zilei: *Situația politică și ratificarea organizației P. N. R. în județul Braşov.*

Comitetul județean al P. N. R.

Agitațiile studențimeii universitare continuă

— La Cluj s'au oprit întrunirile fără autorizație —
Moțiunea Colegiului universitar din Cluj — Comunicatul delegaților studențimeii. —

Agitațiile studențimeii universitare continuă atât la București ca și la Cluj.

Continuând agitația studenților, generalul Petala, a dat Marți seara o ordonanță prin care se decretează starea de asediu în orașul Cluj. E interzisă orice întrunire publică fără autorizația Comandamentului Coroului 6. Orice atrupament de mai mult de patru persoane ce se va forma pe străzi, va fi imediat împrăștiat cu forța. Orice fel de turburare — precizează mai departe ordonanța — va fi reprimată imediat și agitații sau turbulenții înantași Curților Marșiale.

Azi și alaltăeri cursurile la Universitate au fost suspendate.

Colegiul universitar din Cluj întrunit Marți seara a votat încredere rectorului dr. Iacobovici și a hotărât destituirea acelor studenți, cari au ocupat funcții în stat.

Colegiul a votat apoi cu unanimitate o moțiune extrem de importantă cu următorul cuprins:

Colegiul constată cu nespuse regret că atât ministrul Angelescu cât și primul-ministru Brătianu au promis că vor lua măsuri de ameliorări materiale pentru studențime și Universitate. Ministrul instrucției a dat chiar cifre pe cari profesorii le-au comunicat la timp studențimeii pentru a o calma.

Ori, din bugetul votat și cunoscut, se vede că au fost suprimate chiar din bugetul anului trecut. S'a suprimat leafa întregului personal administrativ al căminului; alimentația a fost redusă; bugetul laboratorilor dela facultățile de medicină și științe a fost redus cu 60 de procente față de cel de anul trecut.

Colegiul semnalează cu durere contradicțiile dintre promisiuni și

că conducătorii adevărați ai națiunii: Maniu, Vaida, Mihalache, Lupu, Halipa etc., au reușit să guverneze masele într'un fel moderat, — este cea mai bună indicație despre popularitatea Opoziției.

Cu toate aceste, dacă Regele nu-și va înțelege situația delicată în care se găsește și dacă nu va concedia camarila: odioasă, ne temem că se vor adeveri cuvintele rostite de un deputat din Opoziție, pe cari le găsim tipărite în „Adevărul”:

„Cine cunoaște istoria, știe la ce au dus asemenea camarile în Franța Capetilor și Rusia lui Nicolae II.”

Deputatul ar fi putut indica un exemplu și mai recent: cel al Greciei și al Bulgariei...

Acțiunea P. N. R. în Vechiul regat

Organizația Partidului național român din Botoșani a trimis următoarea telegramă: D-lui *Iullu Maniu*, președintele Partidului național român:

Organizația Partidului național român din Botoșani, stă cu credință și devotament alături de d-voastră în lupta pentru înfăptuirea legalității și democrației reale.

Ca partid de ordine și legalitate înțelegem ca exemplul să pornească mai ales dela guvernanți și că numai prin stăpîrea funcțiilor constituționale, politice și economice se poate asigura în România Mare o Românie prosperă.

N. Polizu Micșunești, Th. Silton, G. Neculaș, St. Ghica, dr. G. Antonescu, Dim. Ionescu, G. Băleanu, Ion Popovici Băznoșeanu, Ion C. Vasiliu, colonel Cristea, G. Demetrescu, Dim. Botez, M. Va-

siliu, M. G. Popovici, S. Isper, Th. Nucă Sărlat Calimachi, Ramiro Neculaș, Dim. Mancaș, G. Davidescu, căp. S. Cajmăcan, preot Angelescu, Const. Ionescu, N. Ursoiu, Ioan Popovici, Ștefan Aprihan, Achil Gazi, I. Kendler, Ilie Leferman, M. Lazăr, D. Sărbu, P. Balanovici, Leon Vicol, V. Mândrișteanu, Mihai Teodorescu, Th. Ciornel, Ion Herțanu, C. Șijter, N. Mursă, St. Buidom, Ilie A. Marandei, Ion Manolescu, Ion Barbălată, Em. Antoniu, Petre Siminiceanu. Urmează peste o sută de alte semnături.

Comisia de delimitarea frontierei a lucrat — scrie „Satu Mare” — zilele aceste în jurul comunei Petea. Acestei comune i s'au mai dat 25 jugăre de pământ, care era trecut la Ungaria. Locuitorii din comuna Satu-Nou (Ujfalău) au trimis o delegație în fața comisiei cerând să treacă și această comună României, deoarece este locuită numai de români. Locuitorii au hotărât să trimită o delegație și la București.

buget, căci se diminuează atât autoritatea Senatului Universitar, cât și autoritatea ministerială.

Colegiul are convingerea că orice măsuri s'ar lua, totul este zadarnic, din cauza **duplicității guvernului**, care a făgăduit, având conștiința deplină că nu va îndeplini făgăduelile.

Moțiunea a fost votată chiar și de d-nii Gane, directorul Serviciului sanitar, Iosif Popovici și N. Bănescu, deputați liberali. A votat contra moțiunii numai d-l Leon, directorul Băncii Românești din Cluj.

Marți noaptea, delegații studenției din întreaga țară s'au întrunit la sediul societății de medicină din bulevardul Elisabeta și după discuții care au durat până la orele 5 dimineața, au dat următorul comunicat:

„Reprezentanții oficiali ai studenției din țară, întruniți în ședință extraordinară în noaptea de 1 spre 2 Mai a. c. după lungi dezbateri au stabilit:

1) Având în vedere că centrele universitare din Cluj, Iași, Cernăuți și Oradea-Mare au hotărât în mod categoric și unanim abținerea totală dela cursuri și continuarea luptei;

2) Având în vedere că intervențiile studenției bucureștene pentru obținerea de întruniri generale sau pe facultăți în prezența corpului profesoral, au rămas zadarnice, iar prin măsurile inaugurate de rectorat, s'a știrbit demnitățile și autonomia Universității din București sub presiunea balone-

telor și că studenții, împreună cu majoritatea profesorilor, nu înțeleg a ține cursuri în acest fel;

3) Având în vedere că guvernul n'a început înfăptuirile nici a unuia din măsurile pozitive (laboratorii, clinici, etc.) pe cari le-a promis;

4) Având în vedere că fără proporționarea numărului evreilor în universități și școli speciale, cultura națională și propășirea elementului român sub același gravă amenințare.

Studențimea română, convinsă de dreptatea cauzei pentru care luptă și nevoia unei soluții radicale și grabnice, conștientă de responsabilitatea ce și-a asumată, neprecupețind sacrificiile cari se opun izbânzei totale, a luat următoarea hotărâre:

1) Abținerea întregii studenții române dela toate universitățile și școlile speciale, de la orice cursuri, lucrări practice și examene.

2) Lupta energetică, cu orice sacrificii, pentru realizarea proporționalității evreilor în universități.

3) Un manifest către țară expunând pe larg motivele cari au determinat aceste hotărâri, forma de organizare a studenției și modalitățile sub cari lupta va fi continuată.

În afară de acest comunicat, „Cuvântul Studențesc” apărut în ediție specială alături mai publică un apel, adresat „camarazilor” și prin care se cere studenților să reziste, așa cum guvernul „la răspântiile grele ale istoriei neamului a făcut uz de rezistență, înfruntând chiar străinătatea”. „Nu uitați pe Ștefan și Mihai, cari învingeau dușmanul înzecit de numeros prin hărțueli”, — încheie apelul.

Correspondență.

O excursiune școlară

Joi în 26 Aprilie a. c. cu un grup de 30 de elevi din cl. III primară dela școala de stat din Râșnov, am făcut să vizitez Brașovul din punct de vedere geografic. Am luat trenul dimineața la ora 6 până la stația Bartolomei, unde ajungând, am vizitat „Cimitirul Eroilor”, unde împreună cu micile eleve am zis o rugăciune pentru odihna aceluia ce și-au predat viața pentru înfăptuirea marelui nostru ideal național. Am parcurs Brașovul-vechiu și toate străzile Brașovului până în Scheiu, arătându-le așezămintele și edificiile mai importante. Ne-am urcat apoi pe Cetățuie, de unde le-am arătat pe hartă și în realitate, Brașovul cu suburbiile lui, plasele din județ, comunele ce se pot vedea, liniile ferate și șoselele.

Acolo au și prânzit, fiecare din ce și-a luat de-acasă. Scoborînd de acolo, le-am condus pe dealul „Spirii”, de unde au văzut Scheiul și Cetatea. De acolo am plecat spre Stejeriș—Poiană. Dela o cruce ce se află cu mult mai sus de cea din Coasta Prundului, am avut o minunată panoramă a orașului Brașov, și aproape a întregului Țesul Bârsei. Fiind aerul curat, se vedeau comunele până la Chi-chis. Am trecut pe sub poalele Postovarului, având în față Buceciul și Pietra Craiului.

Au intruit în bună parte, fiindul șesos și deluros-muntos. Le-am arătat în natură parte din județele mărginașe cu județul Brașov, mărimea hotărâului Râșnovului, pe carele îl aveam complex înaintea ochilor din vârful unui deal. Munte, deal, prăpastie, vale, izvor, luncă, pădure, livadă, și ce nu se poate intui în decursul unei excursiuni.

În drumul nostru am vizitat Peștera Cernedealului, cea mai mare peșteră de pe la noi.

Fetițele în tren, pe strade și în pădure, au cântat, în Poiană s'au jucat. La ora 8 seara am fost în sat. Obosiți cu toții, dar încărcăți de impresii plăcute și de o mulțime de cunoștințe folositoare cu neperitoare, căci au fost câștigate cu muncă și oboseală. Toate fetițele deși obosite, au ajuns acasă vesele și în bună stare fizică, dar în deosebi morală.

Fiecare a avut ce povesti seara alor săi. O astfel de excursiune face cât săptămâni întregi de predare geografică în clasă și pe hartă. Intuiția e baza infiltrării cunoștințelor ce sunt de predat.

Un act de bunăvoință sufletească am constatat la una din fetițe, care văzând pe alta că nu mai poate duce pușcul bagaj ce'i avea, i-a luat tot din mână și i-a dus din Poiană și până'n sat bagaj cu papuci cu tot, fără să fie

rugată. Un gest, care m'a impresionat foarte plăcut. De alt-cum excursiunea, este cea mai bună ocaziune a învățătorului de a studia psihologia fiecărui elev din toate punctele de vedere.

De încheiere țin să mulțumesc întreg personalului din tipografia Mureșan care cu cea mai mare bunăvoință și dragoste a arătat elevelor alegerea de litere, diferitele tipare. A gravat în fața lor portretele MM. LL. Regele și Regina și s'a tipărit o bucată de hârtie.

Am ieșit din tipografie foarte mulțumit putând vedea elevele cum se tipăresc cărțile de școală și de cultură.

Râșnov, 27 Aprilie 1923.

Romulus Cristolovean
director școlar.

Din Zărnești:

Onorată Redacție! În legătură cu corespondența din Zărnești, apărută în ziarul D voastră la 21 Aprilie a. c. Vă rugăm să binevoiți a publica următoarele:

Comitetul Tinerimii din Zărnești singur în drept a se pronunța în chestiunile ce privesc socotelile Tinerimii, respinge și condamnă învinuerea ce pe nedrept și în mod tendențios se aduce d-lui doctorand Tiberiu Sperchez, de către d-nii dr. Nema și Chițu, cari se străduiesc să pună în socoteala celor dintâi fapte și date absolut nelătmeciate și false.

Domnul Sperchez, încredințatului tinerimii cu aranjarea și conducerea petrecerii din 19/I. a. c. și-a prezentat darea de samă amănunțită asupra gestiunii financiare în fața întregii tinerimi, justificând în mod real toate socotelile ce privesc petrecerea, după cum se poate constata aceasta și din Procesul verbal, luat în ședința tinerimii la 12/III a. c., la care ședință d-nii dr. Nema și Chițu, deși au fost invitați de mai multe ori consecutiv, au refuzat să participe, desigur pentru că în fața tinerimii nu aveau curajul să ridice acuza fără nici o bază în contra unuia om, care a lucrat și și-a depus toate puterile și pricepererea sa pentru reușita petrecerii tinerimii noastre.

Deci, d-l Sperchez a făcut darea de samă asupra gestiunii sale, adunarea tinerimii a aprobat întru toate pe lângă mulțumiri, și ceea ce dau la gazeta d-nii dr. Nema și Chițu sunt calomnii gratuite, fără nici o umbră de adevăr, menită a induce opinia publică în eroare și noi regretăm din suflet purtarea d-lor.

Acesta e adevărul. Ca să se știe. Primii, d-le Redactor, asigurarea stimei ce V'o păstrăm.

Zărnești, la 1 Maiu 1923.
Comitetul, prin Andreiu Ciurea, președinte.

Sechestrarea averilor

supușilor foștilor inamici și despăgubirile de războiu

București, 4 Mai 1923.

Marea comisie superioară de sechestrări s'a întrunit ieri din nou la Ministerul finanțelor sub prezidenția d-lui M. Orleanu, președintele Camerei să organizeze începerea lucrărilor.

După expunerea făcută de d-l Vintilă Brătianu, comisia a desemnat o subcomisie care să examineze fiecare caz în parte a averilor, cari au fost puse sub sechestrul dela 15 August 1916 și până acum și să cerceteze căile pe cari s'ar putea readuce în patrimoniul Statului averile scoase de sub sechestrul. Comisia a mai ales o altă subcomisie care să se ocupe cu întocmirea unui proiect de lege pentru lichidarea bunurilor puse sub sechestrul, în sensul că această lichidare să servească la despăgubirea cuvenite Statului dela statele foste inamice, conform tratatelor de pace respective în vigoare.

Dacă până acum administrația forțată a bunurilor sechestrare a urmărit păstrarea și buna administrare a acestor bunuri, ca prin proiectul de lege ce se pregătește pentru lichidarea acestor averi se urmărește și despăgubirea statului de pagubele cauzate de foștii inamici, cari cu toate repetatele cereri nu vor să achite despăgubirile datorite conform tratatelor, decât numai în parte.

Proiectul de lege amintit va primi până la toamnă forma definitivă și va fi depus în parlament în sesiunea de toamnă, după ce va fi primit și aprobat de guvernul.

Readucerea în patrimoniul statului și lichidarea acestor bunuri în folosul statului se face și în legătură cu despăgubirile de războiu, pe care statul român este dator să le plătească cetățenilor români, cari au suferit pagube dela inamici în fostele zone de războiu sau în teritoriul fost ocupat.

Operația făcând studiu și cercetarea amănunțită, va dura mai multe luni.

Externe

Nota germană predată Miercuri la ora 16 la Quai D'Orsay din Paris este redactată în limba germană. Ea pare să fie conformă analizei date de presă, după informațiile primite din Berlin. Propunerile sunt redactate în așa fel ca să dea impresia, că Reichul oferă aliaților 30 miliarde mărci aur. În realitate ofertele nu ating decât suma de 20 miliarde, care urmează să fie obținute printr'un împrumut internațional imediat. Această sumă va mai trebui să fie mizerorată cu aproape 5 miliarde, care reprezintă amortizarea și dobânzile; astfel că suma netă pe care pot să competeze creditorii Germaniei se urcă la 15 miliarde. Trebuie notat că această sumă este abia echivalentă cu jumătatea despăgubirilor ce ar reveni numai Franței singură.

Afară de aceasta Germania se oferă să mai plătească și alte două serii de câte 5 miliarde în 8 ani, aceasta însă în urma unei decizii, pe care ar lua-o un tribunal arbitral, unde creditorii Germaniei nu ar fi în majoritate.

Cât privește asigurările, Reichul propune un pact de garanții, ale cărui modalități ar fi eventual determinate printr'o Curte Internațională.

Germania consideră că evacuarea țărmlui drept al Rinului trebuie să urmeze imediat după încheierea tratatelor eventuale.

În așteptarea, ea guvernul francez să și dea părerea, presa manifestă opinia franceză, care este unanimă în a găsi insuficiente ofertele germane.

Franța somează Turcia să și retragă trupele din Siria. Însărcinatul de afaceri al Franței la Constantinopol, a adus la cunoștința reprezentantului kemalist Adnan-Bey, că guvernul francez nu poate admite, ca în timpul conferinței de pace, Turcia să efectueze concentrări de trupe la granița Siriei, pentru a intimidă guvernul francez. Guvernul din Paris, față cu această situație, nu va putea continua conversațiile dela Lausanne. El cere ca Turcia să retragă cât de curând diviziile sale, sprijinindu-se pe precedentul, că turcii au cerut cu ocazia conversațiilor dela Mudania, ca forțele aliate să nu fie întărite.

Ravagiile muștei „Columbaca”

Mușcătura insectei mortale și pentru oameni.

Știrile sosite în cursul ultimelor zile anunță că mușca „columbaca” face ravagii înspăimântătoare în județele Olteniei.

Mii de vite cad pradă teribilului flagel și sătenii privesc îngroziți cum li se prăpădesc tovarășii neprefeiți de muncă, fără să le poată veni în ajutor.

Dezastrul și îngrijorarea se întind fără cruțare.

Munca câmpului a fost întreruptă și agricultorii nu mai îndrăznesc să scoată vitele.

Pe de altă parte oameni fără inimă profită de nevoile țăranilor și speculează fără milă păcura, care constituie, pentru moment, singurul mijloc de apărare împotriva urgiei, iar măcelarii criminali periclitează viața oamenilor, punând în consumație carne de vite omorâte de „columbaca”.

O știre și mai gravă, primită din Calafat anunță că într'un sat de lângă Dunăre, mai mulți tineri au încetat din viață câteva zile după ce au fost înțepați de veninoasele insecte. Flagelul amenință deci și pe locuitorii din satele Olteniei, dacă nu se vor lua măsurile medicale și riguroase pentru combaterea lui.

Musca aceasta periculoasă nu este necunoscută în țara noastră.

Ea apare în fiecare an în Oltenia mai cu seamă în județul Mehedinți, dar nu face ravagii atât de mari, căci fiind cunoscută mai de mult, sătenii cunosc și mijloacele de apărare în contra ei.

În Argeș și Muscel, însă, această mușcă periculoasă apare pentru prima oară și de aceea e complex necunoscută.

Musca „columbaca” de mărimea musculițelor bețive care se fac la oțel, își are origina pe malul sârbesc al Dunării în regiunea de mici munțișori, acoperiții cu mușchi, întreținuți într'o stare continuă de umiditate de numeroase izvoare și pârâiașe.

Cu mult înaintea războiului, cercetători unguri și sârbi, au studiat această mușcă periculoasă, dar nu a fost încă complex cunoscută de nimeni, până astăzi. Se cunoșteau ravagiile ce le face, și se credea, în mod eronat că ar proveni dintr'o grolă situată în apropiere de Zălan.

Ungurii au zidit acea grolă, crezând că astfel vor stârpi mușca, totuși aceasta a continuat să trăiască.

Astăzi se știe, că mușca columbaca, își depune ouăle în micile pârâiașe dintr'o vastă regiune pe malul Dunării sârbești. Înainte de alipirea Banatului la țara noastră autoritățile ungare în colaborare cu cele sârbești procedau la sterilizarea acelor mici pârâiașe, distrugând cât era posibil ouăle depuse.

Dela alipirea Banatului nu s'au mai luat aceste măsuri de combatere, și de aceea, anul acesta, cu deosebire, s'au înmulțit, și au căpătat o putere nocivă excepțională.

Vânturi puternice dela Sud-Vest au adus-o până în județul Muscel.

Pentru combaterea flagelului se recomandă:

1. Ungurea vitelor cu păcură curată ori cu creolină amestecată cu grăsime sau vaselină în proporție de 3 grame la sută.

2. Această măsură se va completa cu facerea de fum, pentru a gonii mușca. Anul acesta din cauză că invazia acestei muște a fost foarte mare și ea e mai veninoasă decât altădată, vitele slabe, în genere, au căzut mai repede victimele ei. Ea omorâă toate viețuitoarele ce nu se pot apăra: animale și chiar copii.

Ministerul agriculturii a însărcinat pe d-l inspector general Băcșănuș, să a măsuri de combaterea muștei.

D-sa a și plecat în județul Argeș și Muscel.

Invitare. Invităm toate corporațiile și oaspeții invitați, precum și pe toți membrii reuniunilor, cari doresc a lua parte la congresul restauratorilor, precum și la stîmțirea steagului, să binevoiască a lua în primire până cel târziu mâine, Sâmbătă, la orele 12 a. m. biletele de banchet din restaurantul „Schwarzburg”, strada Spitalului No. 20. Comitetul Reuniunii oțelurilor, restauratorilor și cafetierilor.

ULTIMA ORA

Criza de guvern

D-l Văitoianu cedează. — In aşteptarea sosirii d-lui Constantinescu.

Bucureşti, 4 Mai. (Prin telefon.) In urma insistenţelor depuse de primul ministru Brătianu, care a avut în decursul zilei de ieri o convorbire mai lungă cu d-l Văitoianu, acesta a consimţit să-şi retragă deocamdată dimisia. D-l Brătianu a spus, între altele, d-lui Văitoianu, că dimisia sa ar atrage după sine *dimisiunea întregului Cabinet*. Pentru a-l consola intrucâtva pe d-l Văitoianu, primul ministru a dispus la „Monitorul Oficial”, ca să fie distribuit proiectul reformei administrative între deputaţi şi senatori.

Măne soseşte la Bucureşti ministrul Constantinescu. Se crede că sosirea d-lui Constantinescu la Bucureşti va produce o nouă fază a crizei guvernului.

Situaţia grevei funcţionarilor.

Bucureşti, 4 Mai. (Prin telefon.) Trăgănarea primirii delegaţilor ardeleni, bucovineni şi basarabeni de către primul ministru Brătianu, a produs o viasă agitaţie între funcţionarii din Capitală. Atitudinea d-lui Brătianu este considerată ca o bătaie de joc la adresa funcţionarilor.

Delegaţii s'au prezentat azi la sediul consiliului de miniştri, pentru a fi primiţi. Până în momentul când să telefonez, delegaţia încă n'a fost primită.

Cele câteva sute de funcţionari grevişti continuă să fie ajuturaţi din fondurile disponibile.

Ravagiile muştei „Columbaca”

In C. Lung au murit ieri 60 vite de muscă columbacă. Prefectura şi serviciul veterinar luând măsuri energice, mortalitatea a început să scadă simţitor, faţă de cele 500 cazuri din ultimele două zile. Comunele mai rău bătute de această insectă sunt: Domneşti, Jupâneşti, Costeşti, Godeni, Băjeşti, Albeşti, Căndeşti şi mahalalele Câmpulungului. Laptele lipseşte cu desăvârşire de pe piaţa oraşului.

In nordul judeţului Slatina s'a ivit deasemenea periculoasa muscă columbacă. A făcut mari ravagii în nordul judeţului în comunele: Casa Veche 32 boi, Poroşi 34 boi şi Valea Ungurei 24.

Ministerul prin direcţia generală zootehnică a luat înînsă măsuri de combatere. Făcându-se cercetări, dacă carnea unui animal înţepat de această muscă şi tăiat înşinte ca animalul să moară, s'a găsit că o astfel de carne se poate mânca fără nici un pericol. Trebuie însă neapărat ca animalul să fie tăiat înşinte, adică atunci când se bănuieşte că nu va putea trăi.

Este absolut oprit consumarea cărnei vitelor ce au murit înşepate de această insectă.

Informaţiuni

Partidul naţional român va ţine o mare întrunire la Craiova.

Ministerul de finanţe a dispus ieri să se plătească pensionarilor cu valabilitate dela 1 Aprilie a. c. un nou spor de scumpete de 40 la sută asupra celui primit până acum. Acest spor nou se plăteşte din fondul de 80—100 de milioane lei, pe care comisia bugetară de acord cu guvernul l-a rezervat pentru ajutarea pensionarilor din creditul de 500 de milioane, înscris în buget pentru îmbunătăţirea situaţiei funcţionarilor publici. Casierile Statului au primit ieri ordine dela ministerul de finanţe să plătească imediat pensionarilor acest adaus de scumpete.

La Blaj se fac mari pregătiri în vederea serbării dela 3/15 Mai, când se va sărbători aniversarea adunării de pe Câmpul Libertăţii din 1848.

Matalul şcoalelor române, care era să se ţină mâne, se amână din cauza timpului nefavorabil pe o altă dată, care se va aduce la cunoştinţa publică.

La Giurgiu au sosit 3 glepuri încărcate cu zahăr din Cehoslovacia. In glepuri sunt 130 vagoane cu zahăr, care vor fi îndrumate la fabrica Chitila. Sunt aşteptate şi alte transporturi.

In ziua de 6 Iunie se va comemora în comuna Stupca, Bucovina, neuitatul compozitor Ciprian Porumbescu.

Dr. Romulus Olteanu,

1890 fost magistrat, 4-6
şi-a deschis cancelaria avoca-
tială în oraşul Sf. Gh. o ghe, strada
Horia, Cloşca şi Cişan Nr. 6.

Proximal examen pentru jochişti şi maşinişti va avea loc Duminică în 13 Mai 1923, la ora 8 dimineaţa în localităţile atelierului de reparaţie C. F. R. (gara principală Braşov) înaintea Comisiei examinatoare, instituite de Ministerul Industriei şi Comerţului. Cererile timbrate în regulă să fie anexat: cartea de botez, un certificat de moralitate şi o dovadă de o praxă de cel puţin 6 luni, la un caz sau la o maşină cu abari acelu sistem, asupra cărui solicitator doreşte a depune examenul. Cererile astfel înzestrate, adresate către „Comisia Examinatoare” se vor înainta Inspectoratului XV Industrial, Braşov, Strada, Ecaterinei 18.

S'a pierdut un bălat de 11 ani din Satu lung, mic de statură, îmbrăcat cu flanelă şi pantaloni sejal, lucrate de casă. Numele lui este Ion George Olteanu, fiul Mariei G. Olteanu din Satulung Nr. 1852.

Din Camerele liberale

Comemorarea lui Gh. Pop de Băsești. — Chestia iridentismului maghiar.

Bucureşti, 4 Mai. (Prin telefon.) In şedinţa de ieri d. a. a Camerei dep. Iacobescu a interpellat în chestia rafagilor pe cari le face musca columbacă în mai multe judeţe şi cere să fie ajutaţi sătenii cari au suferit pagube.

La propunerea dep. Pop Camera hotărăşte să nu ţină mâne, Sâmbătă, şedinţe, pentruca deputaţii să poată lua parte la inaugurarea monumentului lui Gh. Pop de Băseşti, care are loc mâne în comuna Băseşti.

In şedinţa de ieri d. a. a Senatului episcopul Majlath de Alba-Iulia a răspuns comunicării d-lui Bianu făcută în şedinţa precedentă, arătând că manifestările culturale în care d'sa vede acte de provocajune iridentistă nu sunt decât manifestări cu caracter tradiţional desfăşurate în cadrul legilor ţării. Susţine de asemenea că în nici una din şcolile confesionale maghiare nu se face propagandă anti-românească.

D-l Bianu luând cuvântul în replică, cere spre adevăritarea afirmaţiunilor sale, ca d-l ministru al Cultelor să trimească imediat o comisiune de anchetă sau un inspector, care să constate, că pe fereastra a doua a catedralei din Cluj este gravată emblema statului maghiar.

D-l C. Banu în aceeaşi chestiune dă citire unor pasagi dintr'o scrisoare a episcopului Majlath, care referindu-se la comunicările anterioare ale d-lui Bianu, declară că a luat măsuri, ca toate emblemele ce nu mai cadrează cu situaţia de azi a ţării şi cari jicnesc sentimentul poporului român, să fie desfiinţate. La fel şi în ce priveşte cântecul şi imnurile şcolare.

D-l ministru al Cultelor aduce apoi la cunoştinţa senatorilor că a dispus întreprinderea unei anchete, care să constate întru cât organele maghiare şcolare şi bisericeşti s'au conformat angajamentelor luate de episcopul Majlath.

Demascarea puşcăriaşului dela Făgăraş

Oficiosul guvernului dat în judecată.

Primum următoarea scrisoare:

Oficiosul guvernului parcă tot nu se poate linişti, fiindcă a fost demascată protejată lui, C. Radovici, prefectul de Făgăraş. E foarte supărat ziarul „Viitorul” că am contribuit şi noi să smulgem masca de pe obrazul unui puşcăriaş, cum e prefectul de Făgăraş, care a înă drăsnit să seducă conducătorii ţării, se se împrietenească cu ei. În loc să-şi pul-acum „Viitorul” cenege pe cap, să tacă frumusei, mai face mare târâboi în numărul său 4533. Străns cu uşa, cu dovezile noastre incontestabile, să năpusteşte asupra noastră, ne împoacă cu invective, ca şi cum nu C. Radovici ci noi am fi decoraţi cu tăbiţele firmei Carniol et Fiul, ca şi cum noi şi nu C. Radovici a slăjit la Podul Ibaiei ca locotenent, purtând însă uniformă de căpitan.

„Viitorul” jinglează cu expresiile: „Fari în averea Statului”, „Fraude descoperite în sarcina directorului”, etc., expresii cari de bună seamă îl va aduce în conflict cu Codul penal, ceea-ce îl şi făgăduim. Nu e acum momentul să polemizăm cu un ziar, care apără ce e de condamnat, şi susţine ce e de arătat. Pentru ultima oară răspundem ziarului „Viitorul”:

Comisiunea de lichidare judeţeană din Făgăraş, cu al cărei comunicat face paradedă oficiosul guvernului, se constituie de regulă nu după placul prefectului, ci conform jurnalului consiliului de miniştri, (şedinţa dela 22 Martie 1922). Acest jurnal prevede categoric, că membrii unei astfel de comisii trebuie să fie prefectul judeţului, administrator financiar, director al Băncii Naţionale şi avocatul Statului. Ori în Comisia de lichidare judeţeană din Făgăraş, a lipsit directorul Băncii Naţionale, fiind înlocuit cu poliţiatul Purcescu. Şi a mai fost introdus un domn inginer Wenk.

Ambii aceşti domni n'au avut ce căuta în comisia de lichidare. Din contră prezenţa acestora şi absenţa directorului Băncii Naţionale dovedeşte tocmai ilegalitatea acestei comisii. Dar chiar dacă admitem cazul că această comisie a fost legal constituită, încă nu avea dreptul să se atingă de materialul depozitat la Făgăraş, care constituie proprietatea particulară, vândută în cea mai bună regulă de societatea „Refacerea industrială” (sucursala Ardeal), despre care dau dovadă facturile legale, arătate şi comisiei şi chiar şi declaraţiile Societăţii publicate la 16—18 Decembrie 1922 în ziarele „Lupta”, „Universul”, „Dimineaţa”, etc. O asemenea comisie de lichidare conform atribuţiunilor stabilite de jurnalul consiliului de miniştri, avea dreptul să dispună numai asupra măririlor aflate în depozitele Subsecretariatului de refaceri, dar nu al refacerii industriale, care e societate privată. Comisia trebuia doar să cunoască atribuţiunile acestea, pe care nu noi le-am stabilit, ci consiliul de miniştri. Dacă jurisconsultul acestei comisii, d-nul dr. Pralea îşi lua osteneala

să citească jurnalul consiliului de miniştri, de bună seamă că această comisie nu făcea gafa juridică, să violeze dreptul de proprietate.

E destul de trist lucru, că se tole-rează ca o comisie pusă sub preşedinţia unui prefect, condamnat la închisoare corecţională şi purtător de uniformă de căpitan, deşi avea gradul de locotenent, să te acuze de furt din averea Statului, dela care n'oi cumpărat nimica. D-nul inginer Ioachim Socu şi noi ceilalţi proprietari, am dovedit cu acte legale că materialul nostru depozitat la d-nul Ioan Folea din Făgăraş, face parte din acel material adus ca aport de către Stat societăţii „Refacerea industrială” şi intrat deci în patrimoniul societăţii, care putea dispune de el conform statutelor acestei societăţi. Noi am cumpărat acest material, l'am plătit în regulă şi am primit facturi legale aprobate de societate şi de comisarul guvernului.

De incheiere declarăm că nu noi ci nefericitul prefect Radovici a dat colorit politic întregii afaceri, spunând:

— „Ştii cine e d-rul Popovici? Este un mare naţionalist. Apoi se incurcă iţele! Trebuie să sesizez guvernul”.

La sesizat şi iţele s'au incurcat. Dar se vor descurca, spre regretul multora. Până atunci aşteptaţi, nu ne înjurăţi, căci acum suntem fraţi, şi de judecată tot nu scăpaţi.

Sibiu, 30 Aprilie 1923.
(ss) Dr. Lazar Popovici. (ss) Inginer Ioachim Socu.

Preţuri

foarte reduse

Şifon	32—	lei
Pânză galbînă prima calitate	36—	„
Zefir	40—	„
Delen de ajă	48—	„
Dirndl	50—	„
Țesături de casă	60—	„
Pânză Schroll	60—	„
Marchizette prima calitate		
lat 115 cm.	180—	„
Stofă pentru dame, lână eu-		
rată, în 17 colori	180—	„
Stofă pentru perdele	50—	„

I a

Frații Ascher

Braşov, strada Porţii No. 5.

Poplin pentru cărpe
in colori diferite.

5—10 8781

Sidy Kertész

Noutăți de pălării pentru dame.
Modele originale din
streinătate. Pălării de
doliu. Ornamente pentru
pălării. Transformări.

Salonul de pălării
Brașov, Strada Porții 48, în curte.

3720 26-0

Reducerea de 75 proc. pe C. F. R.

Călătoria cu 75% reducere a elevilor și elevelor școlilor Statului, când merg în excursiuni cu profesorii lor, precum și a membrilor congreselor didactice.

Direcțiunea generală a C. F. R. a adresat sub Nr. 28102/33 a. c. tuturor organelor C. F. R. următorul aviz:

Se aduce la cunoștința generală că, pentru călătoria în cl. II-a sau a III-a, cu toate trenurile de călători, afară de exprese, a elevilor și elevelor școlilor Statului, când merg în excursiuni școlare științifice în grup mai mare de 15 persoane, conduși de profesorii lor, se va aplica o reducere de 75% din taxele tarifare normale, pe baza prezentării foilor de drum cu indicațiunea „75% reducere” eliberate în acest scop de Ministerul Instrucțiunii (Direcția 3-a), pentru fiecare grup de excursioniști.

De asemenea se va aplica același reducere de 75% din taxele tarifare normale și pentru călătoria membrilor congreselor didactice în orice clasă, și la orice tren de călători, afară de cele exprese, tot pe baza reprezentării de foi de drum cu indicațiunea 75% reducere, eliberate de același Minister, însă individual și având cu deosebire indicațiunea de „Congres”.

În foile de drum eliberate pentru excursiunile școlare va trebui să fie indicat numărul elevilor sau elevelor și numele profesorilor conducători; iar în cele pentru congrese, numele și profesia congresiștilor.

Ambele feluri de foi de drum, adică și cele pentru excursiunile școlare și cele pentru congrese, vor trebui să poarte semnătura Direcțiunii suscitată din Ministerul Instrucțiunii cu stampila respectivă și să aibă neapărat și viza cu semnătura Direcțiunii Serviciului Commercial C. F. R., cu stampila fără de care viza nu se vor lua în seamă și în consecință călătorii respectivi vor fi considerați și tratați ca neavând legitimațiune de călătorie.

Cu această ocaziune și ca urmare la circulara No. 359/45 C/1923 din Foaia Oficială No. 55/1923, se atrage atențiunea că la călătoriile individuale ale elevilor și elevelor școlilor Statului, în vacanțele școlare, reducerea de 50% prescriasă de suscitata circulară se va aplica, în lipsa carnetului de identitate de elev sau elevă, și pe baza foilor de drum individuale din cele cu indicațiunea „50% reducere” eliberate de susnumitul Minister și având și ele semnătura respectivă cu stampila.

Foile de drum cu 50% reducere pentru vacanțele școlare, nu vor trebui să aibă viza Direcțiunii Serviciului nostru, însă vor trebui să aibă, pe lângă completările necesare, și o mențiune făcută de Minister, și anume: „dat în lipsa carnetului de identitate”. Aceste dispozițiuni intră imediat în vigoare.

De vânzare

una casă de bani mare, mai multe rafturi și teșchele. A se adresa la Ziar. 3862 1-3

Dela biroul partidului.

Se aduce la cunoștința tuturor organizațiilor județene, comunale și de circumscripții, că la tipografia „Concordia”, — Arad, str. Românilui 1, — se găsesc toate tipăriturile necesare, ca liste de membri, certificate de membri, circulare, chitanțiere, etc. Comenzile se vor adresa direct la Arad. 9-80

La Fabrica de mobile din Mercurea-Ciuc se găsesc în depozit și spre imediată furnizare Stupuri de albine lucrate după ultimele cerințe, precum și scaune sanitare pe preturi avantajoase. A se adresa la Fabrica de Mobile Mercurea-Ciucului. 3858 1-8

În școala de dans **Francisc Izsák** (Gewerbeverein) la 7 Mai a. c. începe **UN NOU CURS.** Înscrierile se primesc zilnic în strada Castelului 110 și seara dela ora 8-8859 1-2 10 la școală

Ciorapi

5% pentru Domni-Dame-Copii de mousseline-ștă și de oca mătase voil

5% pentru Funcționari și Muncitori cu legitimațiune

SAMUEL TABAK & Comp.
No. 38, Brașov, strada Porții No. 38.

Mașina de frezat (Frezmaschin)
Wanderer Nr. 3 — 2500 kilogr. Verticală pentru metal — nu s'a lucrat cu ea — vând completă 180.000 lei. — AUTOPLUG stock 6 brazde, 6 cai, com. lect, vând 59.000 lei. — Adresa: BERNACKI, Str. Gen. Berthelot, Nr. 62. — București. 3860 1-1

Băile Zizin (lângă Brașov).
Stațiune climaterică, cură cu ape minerale, băi calde și piscină. Hotel, Vile, Restaurant clasa I. cu terasă, Bodegă, Cofetărie, curte, grajd și garage sub conducerea d-lui C. Teodoru. Se caută muzică civilă pentru sezon. 3788 12-30 **Administrația.**

Lucrători Minieri
harnici, specialiști, familisti sau nu, angajează la condițiuni avantajoase: o-o Tasse Simionescu Comănești (Jud. Bacău) Se caută intermediari de meserie. o-o 2-10 3844

Schimb locuință: 3 camere mari, bucatărie, curte, grădină, aproape centru contra unei locuințe asemeni sau chiar mai mici fiind și depărtată de centru. Adresa la Portar, Șirul Șpitalului 11. 3861 1-1

De vânzare un taur de 22 luni în Hălhiu Nr. 44. 3851 2-3

Chioscul de vânzare de lângă fabrica Schiel Informațiuni tot acolo. 3841 4-4

Uzinele de fier și Domeniile din Reșița Societate Anonimă.

PROSPECT DE EMISIUNE

Pentru 120.000 acțiuni nominative.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița, S. A. în adunarea generală extraordinară din 8 Februarie 1923 și potrivit dispozițiilor Jurnalului Consiliului de Miniștri No. 593/923 publicat în Monitorul Oficial No. 5 din 6 Aprilie 1923 au hotărât sporirea capitalului social de 125 milioane lei la 185 milioane lei pe cale de emisiune a 120.000 acțiuni nominative de câte 500 lei valoare nominală fiecare.

Acest capital social reprezintă un avut foarte însemnat în valori reale. Societatea posedă domenii în întindere de mai bine de 100.000 ha. dintre cari cea mai mare parte e formată din păduri, mine de fier și de cărbuni, instalațiuni foarte importante pentru industria siderurgică și metalurgică, o rețea de căi de comunicație (căi ferate, cale aeriană, canale, etc.) împreună cu stocurile de materiale și mărfuri necesare. În ceea ce privește rentabilitatea capitalului social, trebuie să menționăm că dividendul de 20% care a fost distribuit pe primele două exerciții este asigurat și pentru ultimul exercițiu.

Consiliul de administrație însărcinat de către adunarea generală cu realizarea acestei emisiuni oferă 120.000 acțiuni din această emisiune subscripțiunii publice în condițiunile următoare și conform Jurnalului Consiliului de Miniștri sus-menționat. Subscrierile făcute de către români și instituțiuni românești se vor bucura de preferință până la cîrta de acțiuni necesară stabilirii majorității românești a capitalului social. Repartizarea acțiunilor asupra subscripțiunilor se va face de o comisiune numită de Guvern și compusă din primul Președinte al Inaltei Curți de Casație și Justiție, Președintele Curții de Conturi și Guvernatorul Băncii Naționale. Consiliul de administrație își rezervă dreptul de a reduce, de acord cu această comisiune, numărul de acțiuni subscrise.

Din această emisiune se rezervă 15.000 acțiuni cu înlesniri de plată lucrătorilor și personalului tehnic și administrativ român al societății noastre, precum și cel puțin câte 50 acțiuni comunelor de pe domeniile societății.

Cursul de emisiune al noilor acțiuni a fost fixat la 1400 lei. Prima de lei 900 va fi trecută la fondul de rezervă.

Vărsămintele asupra cursului de emisiune se vor efectua la termenii următori:
La subscriere 500 Lei
La 15 Iunie 1923 500
La 15 Septembrie 1923 400
Se vor mai vărsa cu ocazia subscripțiunii încă 50 lei de acțiune drept speze de emisiune.

În cazul când acționarul nu va efectua vărsămintele până la datele fixate, se vor aplica dispozițiunile prevăzute de lege și statute.

Noile acțiuni vor participa la beneficiul net pe exercițiul 1923 cu începere dela 1 Iulie 1923. Ele vor beneficia deci de jumătatea dividendului ce se va fixa pentru acest exercițiu.

Termenul subscripțiunii a fost fixat la 1 Maiu 1923 și se va închide la 10 Maiu 1923.

Băncile sunt autorizate a închide ghișetele chiar înainte de expirarea termenului mai sus-menționat, dacă numărul acțiunilor disponibile a fost subscris.

Drept locuri de subscripțiune s'au desemnat:

- Banca Marmorosch, Blank & Co. din București
- Banca Românească din București
- Banca de Credit Român din București
- Creditul Tehnic din București
- Banca Tărănească din București
- Banca Generală a Țării Românești din București
- Banca Comercială Italiană și Română din București
- Banque Belge pour l'Etranger din București
- „Albina” Institut de Credit și Economie din Sibiu
- Banca Agrară S. A. din Cluj
- Banca Timișoarei și Societate Comercială pe acțiuni din Timișoara precum și sucursalele lor din Timișoara și Lugoj. 3824 2-3

Usturoiu uscat, sănătos

se găsește la Magazinele generale ale Ardealului

Str. Gărei 45.

S. a.

3852 1-8

CINEMA APOLLO

rulează în zilele de 5, 6 și 7 Mai

Marele film istoric

Ecaterina cea mare,

ȚARINA RUSIEI, 7 mari acte.

Viața și peripețiile din timpul Țarismului, unde se poate admira anturajul curții imperiale și obiceiurile nobililor din jurul ECATERINEI a II-a. Marea ȚARINĂ a RUSIEI. 3858 1-2